

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΒ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1146 ²	Α' στάσις Ἀκαθίστου ὕμνου Παρασκευή 27 Φεβρουαρίου 2015 (2005)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

Ποῦ ὑπάρχει ἡ χαρά;

«Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει» (Ἀκάθ. ὕμν. Α1α')

Ο Ἀκάθιστος ὕμνος, ἀγαπητοί μου, εἶνε ἓνα ποίημα τῆς ἐνδόξου περιόδου τοῦ Βυζαντίου, ποίημα ποῦ γιὰ πρώτη φορὰ ἀκούστηκε στὸν ἱστορικὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, ὅταν ἡ Πόλις κινδύνευε ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ τῶν Ἀβάρων.

Ὅπως λέει ἡ ἱστορία, Ἄβαροι καὶ Πέρσες ἀπειλοῦσαν τοὺς Χριστιανούς καὶ ὁ κίνδυνος ἦταν μεγάλος. Ἱταμοὶ οἱ βάρβαροι, διεμήνυαν στοὺς Βυζαντινοὺς, πῶς μόνο ἂν γίνουν ψάρια καὶ κολυμπήσουν ἢ πουλιὰ καὶ πετάξουν θὰ σωθοῦν. Καὶ ὅμως ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἔσωσε τὴν Πόλι με τρόπο θαυμαστό. Τότε οἱ πιστοὶ συναθροίσθησαν στὸ ναὸ καὶ με εὐγνωμοσύνη τὴν ὕμνησαν ὄρθιοι ὅλη τὴ νύχτα.

Ὁ ὕμνος αὐτὸς εἶνε ἓνα πνευματικὸ ἀρχιτεκτόνημα, ἓνας **Παρθενώνας τοῦ πνεύματος**. Κι ὅπως ὁ Παρθενώνας ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλοὺς κίονες - κολῶνες, καὶ ἡ κάθε κολώνα ἀπὸ σπονδύλους, ἔτσι καὶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος ἀποτελεῖται –κατὰ τὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο– ἀπὸ 24 ποιητικὲς κολῶνες ποὺ λέγονται *οἴκοι*, καὶ κάθε οἶκος - κολώνα ἀπὸ 14 σπονδύλους ποὺ εἶνε τὰ «χαῖρε», συνολικῶς 144.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ πῶ λίγα λόγια ἐπάνω στὸν πρῶτο χαιρετισμό, τὸ «**Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει**» (Ἀκάθ. ὕμν. Α 1 α').

«Χαῖρε». Ὅμιλεῖ γιὰ τὴ χαρὰ. Ποιά χαρὰ; **Υπάρχουν πολλές χαρές**. Χαίρουν οἱ ἄγγελοι· χαίρουν οἱ ἄνθρωποι· χαίρει καὶ ὁ σατανᾶς. Κ' ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ τελευταῖο φαίνεται παράδοξο, ἄς ἀρχίσω ἀπὸ 'κεῖ.

● **Ὁ σατανᾶς**, τὸ πονηρὸ πνεῦμα, χαίρει. Πότε χαίρει; Ὅταν κἀν **κακό**· ὅταν ἐνσπεῖρη ζιζάνια (μῖση, ἔριδες, φιλονικίες), ὅταν διαλύη οἰκογένειες, ὅταν σκορπᾶ καταστροφές. Τότε ἔχει χαρὰ ὁ σατανᾶς. Στὴν Ἀποκάλυψι ὀνομάζεται «**Ἀπολλύων**», ὁ καταστροφεύς (Ἀπ.

9,11). Κι ἂν ἦταν ἐλεύθερος, θ' ἀφάνιζε τὴν ἀνθρωπότητα, θ' ἀνέτρεπε τὸ σύμπαν. Ἄλλ', ὅπως λένε οἱ Γραφές, ἡ κακοποιὸς δύναμις του περιορίζεται ἀπὸ τὸν παντοκράτορα Κύριο.

Μιὰ εἰκόνα τῆς ἄγριας χαρᾶς ποὺ ἔχει ὁ σατανᾶς καταστρέφοντας βρίσκουμε καὶ στὴ φύσι· τὰ **ἄγρια θηρία** ἀναπαριστάνουν τὴν κακία του. Δὲν ἦταν βέβαια τὰ θηρία ἐξ ἀρχῆς ἔτσι μετὰ τὸ προπατορικὸ ἀμάρτημα τοῦ ἀνθρώπου ἀγρίεψε ἡ φύσις καὶ τὰ θηρία. Ἡ ἀγριότητα αὐτὴ προκαλεῖ φρίκη καὶ ἀποτροπιασμό. Ἡ τίγρις λόγου χάριν χαίρεται ὅταν κατασπαράξη τὴν ἀντιλόπη, ὁ λύκος ὅταν τρώη τὸ ἀρνί, τὸ γεράκι ὅταν πέφτῃ σὰν κεραυνὸς ἐπάνω στὸ θήραμά του, ἡ ἀλεπού ὅταν πνίγῃ τὴν ὄρνιθες... Αὐτὴ εἶνε μιὰ **χαρὰ σαδιστικῆ**.

Ὅμοιοι ὅμως μετὰ τὰ θηρία γίνονται καὶ ὠρισμένοι **σατανικοὶ ἄνθρωποι**. Κι αὐτοὶ μιὰ χαρὰ ἔχουν, νὰ κάνουν κακό. Γιὰ νὰ φέρω μερικὰ παραδείγματα, χαρὰ εἶχε ὁ Νέρων ὁ αὐτοκράτορας ὅταν ἔβαζε φωτιά κ' ἔκαιγε τὴ Ἰώμη καὶ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορά του ἔβλεπε τὸ τρομερὸ θέαμα. Χαρὰ εἶχε ὁ Ἄλῃ πασᾶς ὅταν τὴ νύχτα ἔπνιγε τὴν ταλαίπωρες γυναῖκες μέσα στὴ λίμνη τῶν Ἰωαννίνων. Χαρὰ εἶχε κι ὁ Ἀβδουλ-Χαμίτ –ἄλλος τύραννος αὐτός–, ὅταν ἔπνιγε στὸ Βόσπορο τὰ θύματά του. «Χαρά»! Αὐτὴ εἶνε **σατανικὴ χαρὰ**.

● Ἄλλ' ἄς ἀποστρέψουμε τὸ πρόσωπο ἀπὸ τὴν εἰκόνα αὐτῆς τῆς χαρᾶς. Ἄς ἔλθουμε **στοὺς ἀνθρώπους** καὶ ἄς δοῦμε τὴν **ἀνθρώπινη χαρὰ**. Ὑπάρχει στὸν ἄνθρωπο χαρὰ; Πῶς δὲν ὑπάρχει! Χαρές ἀνθρώπινες ποιῆς εἶνε; Χαίρεται ἡ γυναῖκα ὅταν γεννᾶ παιδὶ καὶ γίνεται μάνα· ἔχει χαρὰ, λέει τὸ εὐαγγέλιο, «**ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον**» (Ἰω. 16,21). Χαίρεται ἡ μάνα ὅταν κρατήσῃ στὴν ἀγκάλη τῆς τὸ βρέφος. Χαίρεται καὶ τὸ βρέφος ὅταν βρίσκεται στὴν ἀγκάλη τῆς μητέρας. Χαίρεται τὸ μικρὸ

παιδί όταν παίξει άθῶα στην αύλή τῆς οἰκογενείας του. Χαίρεται ὁ μαθητῆς ὅταν μαθαίνει γράμματα καὶ προοδεύει καὶ ἀκούει τὸ εὔγε ἀπὸ τὸ δάσκαλο. Χαίρεται ὁ φοιτητῆς ὅταν προχωρήσει ἐπιστήμη. Χαίρονται οἱ ἐπιστήμονες καὶ δοκιμάζουν διανοητικὴς χαρὲς ὅταν ἀνακαλύπτουν μυστήρια τῆς φύσεως καὶ λύνουν δύσκολα προβλήματα· ὅταν ὁ Ἀρχιμήδης κατῶρθωσε νὰ λύσει ἓνα δύσκολο πρόβλημα βγήκε γυμνὸς στοὺς δρόμους καὶ φώναζε «*Εὕρηκα εὕρηκα!*». Χαρὰ εἶχαν καὶ οἱ ἀστροναῦτες ὅταν πάτησαν πάνω στὸ φεγγάρι. Εἶνε χαρὲς αὐτές. Ἄλλ' ὑπάρχουν καὶ ἄλλες χαρὲς –ἂς μὴν τις ἀποκρύψουμε–, χαρὲς κατώτερες, ἐπιθυμητὲς ὅμως στὸν πολὺ κόσμο. Ἦς ὑπενθυμίσω μερικὲς· χαίρεται ὁ ἀλκοολικός ὅταν κρατᾷ στὰ δάχτυλά του τὸ ποτήρι καὶ πίνει, χαίρεται ὁ φιλάργυρος ὅταν ἔχη στὰ χέρια του καὶ μετράει τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῦ Ἰούδα, χαίρεται ὁ φιλόδοξος ὅταν κατορθῶν νὰ πατήση πάνω σὲ πτώματα ἀνθρώπων καὶ ν' ἀνέβη στὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα, χαίρεται ὁ φιλήδονος –κατ' ἐξοχὴν δὲ ἡ ἐποχὴ μας εἶνε ἐποχὴ φιληδόνων ἀνθρώπων τοῦ σέξ, ἐποχὴ πανσεξουαλισμοῦ– ὅταν κατορθῶν νὰ ἱκανοποιῆ τις σαρκικὲς του ὀρέξεις. Ἄλλὰ ὀφείλουμε νὰ τὸ ποῦμε καὶ νὰ τὸ τονίσουμε, ὅτι ἡ χαρὰ αὐτὴ ποὺ αἰσθάνεται ὁ ἀλκοολικός, ἡ χαρὰ ποὺ αἰσθάνεται ὁ φιλάργυρος, ἡ χαρὰ ποὺ αἰσθάνεται ὁ φιλόδοξος, ἡ χαρὰ ποὺ αἰσθάνεται ὁ φιλήδονος, ἡ χαρὰ αὐτὴ εἶνε **χαρὰ στιγμιαία καὶ ἀπατηλή**. Μετά; Ὡς μετά! μετὰ ἀκολουθοῦν ἡ μελαγχολία, τὸ ἄγχος, ἡ ἀγωνία, οἱ τύψεις, ποὺ ἐπικρατοῦν πλέον σήμερα.

● Ἄλλὰ τότε ποῦ ὑπάρχει χαρὰ; Ἡ σατανικὴ χαρὰ εἶνε σαδιστικὴ καὶ ἄγρια, ἡ ἀνθρώπινη χαρὰ εἶνε πρόσκαιρη καὶ ἀπατηλή. Ποῦ λοιπὸν ὑπάρχει ἡ ἀληθινὴ χαρὰ, ἡ γαλήνια χαρὰ, ἡ αἰώνια χαρὰ; Στὰ πλούτη, στὶς ἡδονές, στὴ δόξα καὶ τὰ ἀνθρώπινα μεγαλεῖα, στὴν ἐπιστήμη; Ὁχι. Ποῦ θὰ τὴ βροῦμε; Ὑπάρχει; Ὑπάρχει. Εἶνε ὅμως **χαρὰ μυστικὴ**. Ὅταν λέει ἐδῶ ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος πρὸς τὴν Θεοτόκο «*Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει*», σημαίνει ὅτι ἡ Παναγία εἶνε πηγὴς τῆς χαρᾶς. Ὑπάρχει λοιπὸν, ἀγαπητοί μου, ἡ μυστικὴ πηγὴ ποὺ ἀναβλύζει ἄφθονα τὰ νάματα τῆς χαρᾶς· καὶ ἡ χαρὰ αὐτὴ εἶνε –μία λέξι στὸν κόσμο– **ὁ Χριστὸς** καὶ μόνο ὁ Χριστὸς. «*Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε*», λέει ὁ Ἰδιὸς ὁ Κύριός μας (Ματθ. 5,12). «*Χαίρετε*» καὶ «*πάλιν ἐρῶ, χαίρετε*», γράφει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, παρ' ὅλο ποὺ βρίσκεται δέσμιος στὶς φυλακὲς τῆς Ῥώμης (Φιλ. 4,4).

«*Χαῖρε, δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει*». Δὲν εἶνε

μικρὸ δίδαγμα τὸ ὅτι τὸ πρῶτο «*Χαῖρε*» τοῦ Ἀκαθίστου εἶνε αὐτό. Διότι ἡ θρησκεία τοῦ Ναζωραίου δὲν εἶνε θρησκεία μελαγχολίας, λύπης, ἀπελπισίας – ὄχι! Εἶνε θρησκεία χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Ἄλλὰ χαρᾶς ὄχι ὅπως ἡ χαρὰ τοῦ διαβόλου, ἡ χαρὰ τῶν ἀγρίων θηρίων, ἡ χαρὰ τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων ποὺ δουλεύουν στὸ ἐγὼ τους. Εἶνε χαρὰ ὄχι κατώτερη, ἀλλὰ χαρὰ ἀνωτέρας ποιότητος, **χαρὰ ἀγγέλων**. Χαίρεται ἀληθινὰ καὶ βαθειὰ – ποιός; Ὁ ἄνθρωπος ποὺ πιστεύει στὸ Θεό, ἐκεῖνος ποὺ ἤλθε σὲ προσωπικὴ καὶ μυστικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ Χριστό. Χαίρεται ὁ πιστὸς ὅταν ἀνοίγει τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ὅλη τὴν ἁγία Γραφή καὶ βλέπει ἐκεῖ πράγματα θαυμαστά· χαίρεται περισσότερο ἀπὸ ἑκεῖνον ποὺ «*εὔρει σκύλα* (δηλαδὴ λάφυρα) *πολλά*» (Ψαλμ. 118,162). Χαίρεται μὲ τὴν ἁγία ἀναστροφή, ὅταν συναντᾷ ἀδελφούς του μέσα στὴν Ἐκκλησία. Χαίρεται ὅταν ἀνοίγει τὸ χέρι καὶ ἐλεῆ τὸν φτωχὸ καὶ βοηθᾷ τὸν πάσχοντα. Χαίρεται ὅταν ἐπισκέπτεται καὶ συντροφεύει τὸν ἀσθενῆ. Χαίρεται ὅταν γονατίζει καὶ προσεύχεται τὴ νύχτα κάτω ἀπὸ τὰ ἄστρα καὶ ἐπικοινωνῆ μὲ τὸν οὐράνιο Πατέρα. Χαίρεται ὅταν ἐκκλησιάζεται καὶ μετέχη στὰ ἱερὰ μυστήρια. Χαίρεται ἀκόμα –μία μυστικὴ χαρὰ ποὺ εὔχομαι ὅλοι μας νὰ τὴν αἰσθανθοῦμε τὴν περίοδο αὐτῆ– πότε; Δὲν θὰ μιλήσω ἐγὼ γι' αὐτὴν· θ' ἀφήσω νὰ μιλήσει ἓνας μέγας συγγραφέας, ποὺ ἦταν ἄπιστος, ἀλλὰ μετὰ ἐγένε πιστὸς καὶ ἔγραψε συγγράμματα παγκοσμίου φήμης. Εἶνε ὁ Ῥώσος Ντοστογιέφσκυ. Τί λέει; Πῆγε καὶ βρῆκε ἓνα Ῥώσο παπᾶ, γονάτισε καὶ εἶπε τὰ κρίματά του. Καὶ μετὰ ἀκοῦστε τί εἶπε· «Ἐξωμολογήθηκα, καὶ παράδεισος φύτρωσε στὴν καρδιά μου». Ὡς αὐτὴ **ἡ χαρὰ τῆς μετανοίας!** Δὲν περιγράφεται. Ἀπὸ αὐτὴν ἀρχίζει ἡ κατάστασις ἐκείνη ποὺ οἱ ἅγιοι πατέρες τὴν ὀνομάζουν **χαρμολύπη**· ἐνῶ δηλαδὴ ὁ ἁμαρτωλὸς κλαίει, στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του αἰσθάνεται χαρὰ καὶ ἀγαλλίασι. Γι' αὐτὴ τὴν κατάστασι ἀκόμα καὶ στοὺς ἀγγέλους «*χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῶ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶ μετανουῶντι*» (Λουκ. 15,10).

* * *

Εὔχομαι σὲ ὅλους, στοὺς νέους καὶ στοὺς γέροντες μὲ τὰ ἄσπρα μαλλιά ποὺ εἶνε κοντὰ στὸ θάνατο, στὶς γυναῖκες τοὺς ἄντρες καὶ τὰ παιδιά, σὲ ὅλους, εὔχομαι τώρα, τὴν ἁγία αὐτὴ περίοδο, ὅλοι νὰ αἰσθανθοῦμε τὴ χαρὰ αὐτῆ· καὶ τότε θὰ πειθοῦμε καὶ οἱ ἴδιοι ἐμπειρικῶς ποῦ ὑπάρχει ἡ χαρὰ καὶ τί σημαίνει αὐτὸ ποὺ λέει ὁ Ἀκάθιστος ὕμνος· «*Χαῖρε*», Παναγία, «*δι' ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει*».

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**